

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України

«Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України та Господарського процесуального кодексу України щодо оскарження ухвал суду не включених до переліку ухвал, які оскаржуються окремо від рішення суду»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Статтями 353 Цивільного процесуального кодексу України та 255 Господарського процесуального кодексу України визначено порядок оскарження ухвал суду. Разом з тим, у постанові Верховного Суду №925/159/25 від 16 вересня 2025 року зазначено, що зі змісту постанови Великої Палати Верховного Суду від 13.11.2014 у справі № 757/47946/19 вбачається, що об'єднана палата Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду з урахуванням висновків Конституційного Суду України при застосуванні норм процесуального права щодо права на апеляційне оскарження ухвал суду першої інстанції послідовно сформулювала підхід, за яким ухвали підлягають апеляційному оскарженню. В основу підходу покладена ідея неодмінності дотримання конституційного права особи на судовий захист. При цьому Велика Палата Верховного Суду деталізувала суть цього підходу в наступний спосіб:

1) ухвали, вказівка про можливість оскарження яких прямо зазначена в частині першій статті 353 Цивільного процесуального кодексу України (статті 255 Господарського процесуального кодексу України), є самостійними об'єктами апеляційного оскарження;

2) заперечення на ухвали, що не підлягають оскарженню окремо від рішення суду, включаються до апеляційної скарги на рішення суду (частина друга статті 353 Цивільного процесуального кодексу України, статті 255 Господарського процесуального кодексу України);

3) ухвали суду, які залежно від їх змісту та стадії процесу не можуть бути оскаржені шляхом включення заперечень до рішення суду, можуть бути оскаржені окремо від рішення, якщо це зумовлено потребою судового захисту процесуальних прав та інтересів особи.

Враховуючи дану судову практику, пропонується доповнити Цивільний процесуальний кодекс України та Господарський процесуальний кодекс України положеннями щодо підходів до оскарження ухвал суду не включених до переліку ухвал, які оскаржуються окремо від рішення суду.

2. Цілі і завдання прийняття законопроекту

Законопроект спрямований на визначення підходів до оскарження ухвал суду не включених до переліку ухвал, які оскаржуються окремо від рішення суду.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроектом пропонується доповнити Цивільний процесуальний кодекс України та Господарський процесуальний кодекс України положеннями щодо підходів до оскарження ухвал суду не включених до переліку ухвал, які оскаржуються окремо від рішення суду. Зокрема, визначається, що ухвали суду, які залежно від їх змісту та стадії процесу не можуть бути оскаржені шляхом включення заперечень до рішення суду, можуть бути оскаржені окремо від рішення, якщо це зумовлено потребою судового захисту процесуальних прав та інтересів особи.

4. Правові аспекти

Основними актами законодавства у даній сфері правовідносин є Конституція України, Цивільний процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків застосування законопроекту

Законопроект сприятиме визначенню підходів до оскарження ухвал суду не включених до переліку ухвал, які оскаржуються окремо від рішення суду у Цивільному процесуальному кодексі України та Господарському процесуальному кодексі України.

Народні депутати України

